

☪ СЪЮЗ НА ПОГРЕБАЛНИТЕ ФИРМИ В БЪЛГАРИЯ

Централен офис: гр. София 1202, ул. “Опорска река” 3,
www.spfbul.org; e-mail: info@spfbul.org
Регистриран по ф. д. № 3287/1993 г. на Ст.З.ОС; ф. д. № 12491/2001 г. на СГС;
Булстат 123548067; БПощенска Банка - АД София,
IBAN: BG62 BPBI 7940 1053 5829 01- сметка, BIC : BPBIBGSF

**Този проект е изработен от експерти по поръчка на
СЪЮЗА НА ПОГРЕБАЛНИТЕ ФИРМИ В БЪЛГАРИЯ**

**и е подкрепен от-
Световната федерация на погребалните асоциации FIAT-IFTA
и от голям брой фирми работещи в бранша, нечленуващи в
браншови организации.**

ПРОЕКТ – 07.02.2011 г.

ЗАКОН

ЗА ГРОБИЩНИТЕ ПАРКОВЕ , ПОГРЕБАЛНАТА И ТРАУРНО- ОБРЕДНАТА ДЕЙНОСТ

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Предмет

Чл. 1. Законът урежда обществените отношения, свързани с гробищните паркове, погребалната и траурно-обредната дейност на територията на Република България, дейността на лицата, предоставящи погребални и траурно-обредни услуги, както и защита на правата на потребителите на тези услуги.

Цел

Чл. 2. Законът има за цел да създаде условия и ред за:

1. устройството, собствеността, управлението и поддържането на гробищните паркове и крематориумите;
2. правата и задълженията на собствениците на гробищни паркове и на крематориуми;
3. правата и задълженията на ползвателите на гробни места;
4. правата и задълженията на лицата, предоставящи погребални и траурно-обредни услуги;
5. извършването на погребения и кремации на български и чужди граждани;
6. почитане паметта на покойника;
7. зачитане и съхранение на погребалните и траурните обичаи и културните традиции, както и ритуалите и обичаите на различните вероизповедания;
8. защита на потребителите на погребални и траурно-обредни услуги срещу нелоялни търговски практики.

Забрана за господстващо и монополно положение

Чл. 3. Органите на изпълнителната власт, на местното самоуправление и лицата, предоставящи погребални и траурно-обредни услуги нямат право да създават условия на господстващо или монополно положение при осъществяването на погребална дейност.

Характер на дейностите

Чл. 4. Погребалната дейност и траурно-обредната дейност имат възпоменателен характер, а погребалната и задължителен.

Браншови организации

Чл. 5. За осъществяване на дейността си и за защита на техните интереси лицата, предоставящи погребални и траурно-обредни услуги се сдружават в браншови организации.

Професионална квалификация и обучение

Чл. 6. Браншовите организации по чл. 5 организират центрове и курсове за обучение с цел издигане на професионалната квалификация и обучението на заетите лица в предоставянето на погребалните и траурно-обредните услуги.

Глава втора ГРОБИЩНИ ПАРКОВЕ

Собственост

Чл. 7. (1) Гробищните паркове са публична общинска собственост.

(2) Сградите, изградени върху гробищния парк, с изключение на култовите сгради на регистрираните вероизповедания и частните крематориуми, са публична общинска собственост.

(3) Гробищните паркове не могат да се отдават на концесия или чрез други форми на договаряне.

Устройство

Чл. 8. (1) Гробищните паркове са обособени терени със специфично предназначение и се устройват с общ устройствен план и с подробни устройствени планове, при условията и по реда на този закон и на Закона за устройство на територията.

(2) Подробните устройствени планове по ал. 1 се приемат с решение на общинския съвет, независимо от техния териториален обхват.

(3) С подробния устройствен план се определят:

1. зоните със съответно функционално предназначение и тяхното устройство: пешеходен, комуникационен и транспортен достъп, заедно с местата на спирките на обществения транспорт; местата за паркиране и обществено обслужване за посетителите на гробищния парк; площите за благоустрояване и озеленяване; местоположението на постройки и съоръжения за обслужване и поддръжка на гробищния парк; местата за събиране, обработка и извозване на сметта и на строителни отпадъци; местата на обществените тоалетни, чешми и огради;

2. гробните парцели и гробните места; главните и второстепенните алеи на гробищния парк; терените за озеленяване с трайна паркова растителност; разположението на техническата инфраструктура; местата на урновите гробове и урнови (колумбарийни) стени и ниши / колумбарий / , на многоетажните оборотни гробници, на надземните гробници тип мавзолей, на гробниците тип крипта и на костници; местата на култовите и ритуалните сгради – храмове и молитвени домове, зали за граждански ритуал; зали за възпоменания;

3. схемата за разположение и монтаж на информационни табла и указателни табели; местата за събиране на отпадъци по алеите.

(4) Гробните парцели заемат терена между второстепенните алеи и са разделени на редове за гробните места. Парцелите, редовете и гробните

места притежават индивидуален номер. Редовете и гробовете се отделят с междинни пътеки.

(5) Парцелите, редовете и гробните места по ал. 4 се оформят съгласно трасировъчен план и вертикална планировка по които се изпълняват благоустройствените и изкопните работи и се извършва оразмеряването на архитектурно-пластичното оформяне на гробните места.

(6) В гробищните паркове се обособяват гробни парцели на регистрирани вероизповедания, културни общности и военни гробища – мемориали.

(7) В гробищните паркове се обособяват и парцели за погребения на бездомни лица, лица с неустановена самоличност или за непотърсени в срок урни, както и обособен терен за костница.

(8) Терените, определени за гробищни паркове, трябва да отговарят на следните условия:

1. да са разположени извън обсега на вододайната зона на населеното място;

2. да са извън рисковите зони, застрашени от свличане на земни маси или срутване на скални отломки;

3. да са отдалечени на минимум 300 м от строителните граници на населеното място;

4. да са разположени върху терени без скални съставки и с почва лесна за изкопаване, както и със състав, забавящ процеса на тлеене;

5. да са с дълбочина на подпочвените води минимум 2,50 м, като при по-високи подпочвени води се правят дренажи или се изгражда канализация на гробищния парк.

(9) За предвижданията в устройствените планове гробищни терени, както и в случаите на разширение на съществуващите се изготвя оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), съгласно Закона за опазване на околната среда.

(10) В гробищния парк се определя място за поставяне и излагане на стари и подменени надгробни плочи и съоръжения.

(11) В гробищните паркове и извън тях може да се изградят крематориуми.

(12) Нормативите за устройството на гробищните паркове се определят с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройство.

Управление

Чл. 9. (1) Гробищните паркове се управляват от общинската администрация.

(2) Създаването на нови, разширяването или закриването на гробищни паркове става с решение на общинския съвет.

(3) Поддържане, обновяване и разширяване на гробищните паркове, сградите и съоръженията за общо ползване, общо и подчертаващо устройствената структура на парка озеленяване, благоустрояване, изграждане на главна и второстепенна алейна мрежа и мрежата на техническата инфраструктура, осигуряването на обществения ред, охраната, осветлението, водоснабдяването и почистването на гробищния парк се извършва за сметка на общинския бюджет по ред, определен от общинския съвет.

(4) Видът на оформянето на гробното място се определя от титуляра на правото на гробоползване, който е длъжен да го поддържа в добър вид, и за своя сметка.

(5) Регистрираните вероизповедания могат да ползват и поддържат за своя сметка обособени парцели от гробищни паркове.

(6) Парцелите за държавни и военни погребения се управляват и поддържат от Министерството на отбраната, а парцелите, в които има военни мемориали на други държави, могат да се управляват и поддържат от съответните дипломатически представителства.

Регистри

Чл. 10. (1) В общинската администрация се създават и водят следните публично регистри:

1. азбучен регистър – в който се вписват по азбучен ред: трите имена на покойника, дата и място на раждане, дата на смъртта, последен постоянен адрес и в кой парцел, ред и гроб е погребан и извършена ексхумация;

2. регистър на гробните места по парцели;

3. регистър за урновите гробове и урновите ниши;

4. азбучен регистър на извършени кремации.

(2) Обстоятелствата, които се вписват, редът за воденето, поддържането и ползването на регистрите по ал. 1 се определят с наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Изисквания към гробищните паркове

Чл. 11. (1) Гробищните паркове трябва да бъдат оградени с плътни огради с минимална височина 2,00 м и обособени портали с пешеходен и автомобилен достъп, съответно с минимални ширини 1,00 м и 3,00 м.

(2) При главния вход на гробищния парк се устройват:

1. оборудван по съвременен стандарт контролно пропускателен пункт;

2. табло с устройствената схема на гробищния парк с обозначени места за посетители, главните и второстепенни алеи, номерата на гробните парцели, култовите и ритуалните сгради, гробните места и парцели със специален статут, чешмите, административните и обслужващите сгради на гробищния парк;

3. табло с актуално регистрираните фирми за погребални и траурно-обредни услуги на територията на съответната община.

Посещения в гробищните паркове

Чл. 12. Посещения в гробищните паркове се допускат:

1. За времето от 1 април до 30 септември – 7.00-20.00 часа;
2. За времето от 1 октомври до 31 март – 8.00-18.00 часа.

Забрана

Чл. 13. (1) На територията на гробищните паркове се забранява:

1. посещение на деца под 14-годишна възраст, ако не се придружават от пълнолетни лица;

2. приготвянето на строителни разтвори по алеите и струпването на насипни материали без надлежно разрешение на общинската администрация;

3. отсичането на дървета извън гробните места без разрешение от общинската администрация;

4. разполагането на търговски обекти и продажбата на погребални и траурно обредни-стоки, с изключение на свещи.

(2) Не се разрешава извън определените за целта места:

1. изхвърляне и изгаряне на отпадъци;

2. разлепване на некролози, съобщения и рекламни брошури.

(3) Общинската администрация допуска влизането на превозни средства в гробищен парк за превозване на строителни материали, паметници, огради и при други подобни случаи необходими за благоустрояването и архитектурно пластичното оформяне на гробното място.

(4) При подмяна на надгробни плочи, скулптури, метални огради и други подобни на гробното място се уведомява съответната общинска служба.

Придобиване на статут на недвижима културна ценност

Чл. 14. Гробищен парк, както и отделно гробно място, може да придобива статут на недвижима културна ценност, при условията и по реда на Закона за културното наследство.

Мемориален гробищен парк

Чл. 15. След изчерпване на гробните места в гробищен парк, теренът се отрежда за мемориален гробищен парк в който се допускат погребения само на лицата придобили безсрочно право на гробоползване, както и урнополагане в съществуващи гробове, в урнови гробове и строителство на урнови стени.

Глава трета ГРОБНО МЯСТО И ГРОБОПОЛЗВАНЕ

Гробно място

Чл. 16. (1) Гробно място е мястото, където се полагат в ковчег тленните останки или урната след кремация на покойник.

(2) Гробното място е обособена част от парцел.

(3) Гробните места са:

1. обикновен земен гроб;

2. обикновен зидан гроб;

3. семеен гроб - гробница тип крипта; двуетажен гроб; надземна гробница тип мавзолей;

4. многоетажни оборотни гробници;

5. костници;

6. урнов гроб;

7. урнова ниша (колумбарий) и урнови стени (колумбарийни).

(4) Гробница тип крипта, надземна гробница тип мавзолей, многоетажни оборотни гробници, урнови стени и костници се изграждат съгласно изискванията на този закон и на Закона за устройство на територията.

(5) Гробните места по ал. 3, т. 1, 2, 3 – относно двуетажен гроб и т.б се изкопават от лица - гробари, назначени от лицата по чл. 26, ал. 1, т. 1 или 2 под контрола на служител от общинската администрацията. Изкопаването на гробното място се извършва съгласно трасировъчния план или се трасира на място от служител на общинската техническа служба.

(6) Изкопът на обикновен земен гроб е с размери: дължина от 2,10 м до 2,50 м, ширина от 0,75 м до 1,20 м, и дълбочина от 1,50 м до 2,00 м. Разстоянието между гробните места е 1,00 м по дългите им страни и 0,60 м по късите им страни.

(7) Урнов гроб е с минимални размери: дължина - 0,60 м, ширина - 0,60 м и дълбочина – 1,00 м, като отстоянието между урновите гробове е по 0,60 м от всички страни.

(8) Гробните места следва да бъдат с траен надгробен знак и могат да се оформят архитектурно, пластично или скулптурно.

Право на гробоползване

Чл. 17. (1) С полагането на покойник или на урна с праха му в гроб или в урнова ниша, за наследниците му по закон или завещание се поражда право на гробно място, наричано по-нататък право на гробоползване.

(2) Правото на гробоползване е срочно и безсрочно.

(3) Титуляр на правото на гробоползване е лицето, вписано в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2, след представяне на удостоверение за наследници.

(4) Ново гробно място се предоставя по постоянен адрес на починалия или в друго населено място при изразена писмено и приживе негова воля нотариално заверена, както и по местоживееене на наследниците.

(5) За придобиване на право на гробоползване, се заплащат еднократно такси в размер, определен от общинския съвет, съгласно Закона за местните данъци и такси.

Срок на правото на гробоползване

Чл. 18. (1) Правото на гробоползване се предоставя:

1. за срок 15 години, или
2. безсрочно (за вечни времена).

(2) Правото на гробоползване за гробно място до 8 години е безвъзмездно.

(3) Правото на гробоползване може да бъде продължено, ако титулярът заплати таксата по чл. 17, ал. 5, преди изтичане на срока по ал. 1, т. 1.

(4) След изтичане на срока по ал. 1, т. 1 може да се предостави безсрочно право на гробоползване на титуляра на гробното място, ако е поддържано и благоустроено с трайни надгробни знаци и след заплащане на таксата по чл. 17, ал. 5.

(5) Правото на гробоползване на урнова ниша е безсрочно и се придобива след заплащане на таксата по чл. 17, ал. 5.

Прехвърляне на правото на гробоползване

Чл. 19. (1) Възмездно прехвърляне на право на гробоползване не се допуска.

(2) Безвъзмездно прехвърляне на правото на гробоползване може да се извършва между наследници с писмено заявление до общинската администрация.

Упражняване на правото на гробоползване

Чл. 20. (1) Правото на гробоползване се упражнява от наследниците по реда на Закона за наследството от титуляра по чл. 17, ал. 3.

(2) При последващи погребения в едно гробно място, правото на гробоползване може да бъде продължено и по искане на наследниците на следващите погребани в същото гробно място лица. В този случай се продължава правото за гробоползване и за наследниците на предишния погребан.

(3) Когато първото погребано лице няма наследници и правото на гробоползване е продължено, наследниците на следващия или следващите покойници, по реда на извършените погребения в същото гробно място, придобиват самостоятелно право на гробоползване.

(4) Когато правото на гробоползване не е било продължено по реда на чл. 18, ал. 2 или 3 и след писмено предизвестие от общинската администрация до наследниците, гробното място се предоставя за нови погребения. Тленните останки от предишни погребения се изваждат и полагат в костница.

Съдържание на правото на гробоползване

Чл. 21. (1) Правото на гробоползване обхваща:

1. извършване на последващо погребение или урнополагане;
2. поставяне на временни или трайни възпоменателни знаци;
3. озеленяване на гробното място;
4. извършване на траурни и възпоменателни обреди.

(2) Титулярът на правото на гробоползване е длъжен да постави траен надгробен знак на гробното място и да го поддържа и благоустроява.

Срок за полагане на друг покойник

Чл. 22. (1) Полагането на друг покойник в гробно място по чл. 16, ал. 3, т. 1 или 2 не се допуска преди изтичането на 8 години от предишното погребение. Това ограничение не се прилага за урнополагане.

(2) Полагането на друг покойник в гробно място, преди изтичане на срока по ал. 1, се допуска:

1. с писмено разрешение на регионална инспекция за опазване и контрол на общественото здраве (РИОКОЗ), когато до изтичането на срока остава не-повече от две години;

2. когато тленните останки са третирани с биоензими, след изтичане на три години от погребението;

3. при погребение в двуетажен гроб, когато първият погребан е поставен в долната камера.

(3) Ексхумация се допуска по реда на Наказателно-процесуалния кодекс.

Задължение за вписване при промяна на право на гробоползване

Чл. 23. При промяна на правото на гробоползване, правоимащият заявява обстоятелството в съответната община за вписване в регистъра по чл. 10, ал. 1, след представяне на удостоверение за наследници.

Глава четвърта ПОГРЕБАЛНА И ТРАУРНО-ОБРЕДНА ДЕЙНОСТ

Погребална дейност

Чл. 24. (1) Погребална дейност има задължителен характер и е дейност по предоставяне на следните услуги:

1. искане до компетентния лекар за издаване на съобщение за смърт и получаването му;

2. обявяване на смъртта пред длъжностното лице по гражданско състояние и получаване на препис-извлечение от акта за смърт;

3. доставка на ковчег и полагане на тялото на покойника в него;

4. транспортиране на ковчег до гробно място;

5. искане и получаване на информация за гробното или урновото място;

6. изкопаване на гроб и полагане на покойника в него, зариването на гроба и оформянето му, поставянето на надгробен знак или урнополагане;

7. при кремиране – искане и получаване на разрешение за кремация от лекаря, издал съобщението за смърт;

8. при транспортиране на тялото на покойника в друга държава – превод и легализация на акта за смърт, искане и получаване на разрешение от РИОКОЗ, а при превозване на покойник в държава, която не е членка на Европейския съюз - и митническо оформяне и пломбиране на ковчега.

(2) Предоставянето на услугите по ал. 1, т. 6 се извършва от лицата по чл. 26, ал. 1 т. 1 и 2.

Траурно-обредна дейност

Чл. 25. (1) Траурно-обредна дейност е допълнителна дейност, която съпътства погребалната дейност.

(2) Траурно-обредната дейност включва дейности по предоставяне на услуги по § 1, т. 10 и се извършват от лицата по чл. 26, ал. 1 т. 1 и 2 като единна услуга с тези по чл. 24, ал. 1.

Предоставяне на погребални и траурно-обредни услуги

Чл. 26. (1) Предоставяне на погребални и траурно-обредни услуги, се извършват от следните лица, наричани по-нататък „оператори на погребални услуги”:

1. еднолични търговци или търговски дружества, регистрирани по Търговския закон с предмет на дейност погребални и траурно-обредни услуги, търговия и производство на траурно-обредни стоки;

2. търговски дружества с общинско участие в капитала, регистрирани по Търговския закон с предмет на дейност погребални и траурно-обредни услуги, търговия и производство на траурно-обредни стоки.

(2) В Министерството на регионалното развитие и благоустройството се създава и води публичен регистър на лицата по ал. 1. Регистърът се публикува на интернет страницата на министерството и на съответните общини.

(3) Редът за водене на регистъра и обстоятелствата, които се вписват в него се определят с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(4) Предоставянето на погребални и траурно-обредни услуги от лицата по ал. 1 се извършва след вписването в регистъра по ал. 2.

(5) Погребалните и траурно-обредните услуги по чл. 24, ал. 1 и чл. 25, ал. 2 са възмездни и се предоставят от лицата по ал. 1 въз основа на писмен договор.

Задължение за вписване в регистъра

Чл. 27. (1) Лицата по чл. 26, ал. 1 подават заявление до министъра на регионалното развитие и благоустройството за вписване в регистъра, придружено със следните документи:

1. актуално удостоверение за вписване в търговския регистър;
2. документ за собственост или договор за наем за сградата или помещенията;
3. декларация, че не са обявени в несъстоятелност и не се намират в производство по несъстоятелност или ликвидация;
4. документ за собственост за два специални автомобили, от които единия е катафалка, или сключен договор за наем между свързани лица;
5. копие от сключени трудови договори с най-малко двама погребални агенти с минимум средно образование;
6. документ за най-малко средно образование – за управителя;
7. ценоразпис на предоставяните погребални и траурно-обредни услуги и стоки;
8. удостоверение за съдимост на погребалните агенти и управителите;
9. удостоверение за членство в браншова организация по чл. 5;
10. квитанция за внесена такса по ал. 8.

(2) Лицата по чл. 26, ал. 1 трябва да имат в сградата най-малко три функционално свързани помещения – приемна, спомагателно помещение и стая за почивка, както и самостоятелен санитарен възел.

(3) Министърът на регионалното развитие и благоустройството в срок до един месец от постъпването на заявлението по ал. 1 издава удостоверение за регистрация, което е безсрочно, или прави мотивиран отказ.

(4) При непълноти или неточности заявителят се уведомява писмено и му се дава едномесечен срок за отстраняването им.

(5) В случай че заявителят не отстрани непълнотите или неточностите в срока по ал. 4, процедурата по регистрация се прекратява.

(6) Отказът за регистрация може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(7) Удостоверението за регистрация и ценоразписът на предоставяните погребални, траурно-обредни услуги и стоки, се поставят на видно място в помещението, в което се упражнява дейността, а правата по издаденото удостоверение не може да се прехвърлят или преотстъпват.

(8) За издаване на удостоверението за регистрация се събира такса в размер, определен с тарифа на Министерския съвет.

Заличаване на регистрацията

Чл. 28. (1) Регистрацията се заличава със заповед на министъра на регионалното развитие и благоустройството:

1. по искане на регистрираното лице;
2. при смърт на физическото лице - едноличен търговец, съответно при прекратяване на юридическото лице;
3. когато регистрацията е извършена въз основа на неистински документи или на документи с невярно съдържание;
4. при обявяване на търговеца в несъстоятелност или в ликвидация;
5. при системни нарушения на изискванията по този закон.

(2) Със заличаването на регистрацията, удостоверението се обезсилва.

(3) Заповедта по ал. 1 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването спира изпълнението на заповедта.

(4) При влязла в сила заповед за заличаване на регистрацията министърът на регионалното развитие и благоустройството публично оповестява заличаването на интернет страницата на министерството.

Удостоверяване на смъртта

Чл. 29. (1) Всеки труп подлежи на външен оглед от лекар с цел установяване на момента и причината за настъпване на смъртта.

(2) След приключване на огледа по ал. 1 лекарят е длъжен да изготви съобщение за смърт, в което се удостоверява причината за смъртта.

(3) Огледът по ал. 1 се извършва по ред, определен с наредба на министъра на здравеопазването.

Погребение

Чл. 30. (1) Погребение е актът на полагане на покойник или на урна в гроб или в урнова ниша.

(2) Погребението се извършва само в светлата част на деня.

(3) Всеки български гражданин има право на достойно погребение и траурен обред според традицията, религията и неговата волята или на близките му.

(4) Полагане на покойници в общи гробни места е забранено, както и извън гробищни паркове.

Изисквания за извършване на погребение

Чл. 31. (1) Погребение се извършва след представяне на акт за смърт.

(2) Актът за смърт се съставя от длъжностно лице по гражданско състояние в кметството или общината на чиято територия тя е настъпила, но не по-късно до 48 часа след настъпването ѝ. Изключения от срока се допускат при съдебно-медицински експертизи по реда на Наказателно-процесуалния кодекс, или след представена служебна бележка от лекаря, лечебното или социалното заведение за причините за забавянето.

(3) Погребение се извършва не по-рано от 24 часа след настъпването на смъртта. Срокът по изречение първо не се прилага след аутопсия.

(4) Съхранение на тялото на покойник над 48 часа става задължително в хладилна камера.

(5) Погребение на починали лица от остри заразни болести, представляващи заплаха за здравето на обществото, се извършва по ред, определен с наредба на министъра на здравеопазването.

(6) Ако до един месец от настъпването на смъртта не са намерени наследници на починалия или покойника е с неустановена самоличност, погребението се извършва служебно от общинската администрация.

(7) Погребение на чужд гражданин се извършва по реда на чл. 39.

Забрана за извършване на погребални и траурно-обредни услуги и реклама

Чл. 32. (1) Погребални и траурно-обредни услуги не могат да се предоставят от лечебни, социални заведения и вероизповедания, както и от лица, наети на работа в лечебни, социални заведения и вероизповедания и свързани с тях лица.

(2) В лечебни и социални заведения, в морги и в помещения за идентификация не могат да се извършват консултации, да се сключват договори за предоставяне на погребални и траурно-обредни услуги, както и да се рекламират оператори на погребални услуги.

(3) Забранява се на длъжностните лица по гражданското състояние, както и на лекари, медицинските лица и наети лица в лечебни и социални заведения да рекламират оператори на погребални услуги.

(4) Помещенията и прилежащата територия на лечебни и социални заведения и морги не могат да се предоставят за офиси на оператори на погребални услуги.

Видове ритуали

Чл. 33. (1) В гробищните паркове могат да се извършват възпоменателни, религиозни, траурни и военни ритуали.

(2) Забранява се извършването на ритуали, които противоречат на общественения ред и на добрите нрави.

(3) Държавни погребения с официални церемонии се извършват по реда на Закона за държавния протокол.

Погребение на социално слаби лица и на лица с неустановена самоличност

Чл. 34. (1) Погребение за сметка на общинския бюджет се извършва на социално слаби лица и на лица с неустановена самоличност.

(2) Услугите по ал. 1 се заплащат от общината срещу издадена фактура на оператор на погребални услуги.

(3) Условиата и редът за извършване на погребение на лицата по ал. 1 се определя с наредба на общинския съвет.

Глава пета КРЕМАТОРИУМ И КРЕМАЦИЯ

Крематориум

Чл. 35. (1) Крематориумът е специално изградена сграда с място за кремация на покойници, с ритуално помещение и съоръжение за отвеждане на ковчега. Към крематориума може да има прилежащ терен за урнопологане.

(2) Крематориум може да се изгражда, както в гробищни паркове, така и извън тях по реда на Закона за устройство на територията, като учредяването на право на строеж върху гробищен парк се извършва по реда на Закона за общинската собственост.

(3) Лицата по чл. 36, ал. 2 не могат да предоставят погребални, траурно-обредни услуги и стоки, с изключение на урнополагане в прилежащ им терен за урнополагане.

(4) Специфичните изисквания за изграждане на крематориум се уреждат с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите.

Собственост и регистрация

Чл. 36. (1) Собствеността върху крематориумите е общинска или частна.

(2) Собственик на крематориум е търговско дружество, регистрирано по Търговския закон и вписано в публичен регистър на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

(3) Предоставянето на услуги по кремация от лицата по ал. 2 се извършва след вписването в регистъра.

(4) Редът за водене на регистъра и обстоятелствата, които се вписват в него се определят с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството. Регистърът се публикува на интернет страницата на министерството и на съответните общини.

(5) Услугите по кремация са възмездни и се уреждат с писмен договор.

(6) Лицата по ал. 2 подават заявление до министъра на регионалното развитие и благоустройството за вписване в регистъра, придружено със следните документи:

1. актуално удостоверение за вписване в търговския регистър;
2. документ за собственост или договор за наем за сградата;
3. декларация, че не са обявени в несъстоятелност и не се намират в производство по несъстоятелност или ликвидация;
4. документ за собственост за два специализирани автомобили, от които единия е катафалка, или сключен договор за наем;
5. копие от сключени трудови договори с най-малко трима служители и двама работника с минимум средно образование;
6. документ за най-малко средно образование – за управителя;
7. ценоразпис на предоставяните услуги по кремацията;
8. удостоверение за съдимост на служителите, работниците и управителите;
9. специфични изисквания, съгласно наредбата по чл. 35, ал. 4;
10. квитанция за внесена такса по ал. 12.

(7) Министърът на регионалното развитие и благоустройството в срок до един месец от постъпването на заявлението по ал. 1 издава удостоверение за регистрация, което е безсрочно, или прави мотивиран отказ.

(8) При непълноти или неточности заявителят се уведомява писмено и му се дава едномесечен срок за отстраняването им.

(9) В случай че заявителят не отстрани непълнотите или неточностите в срока по ал. 8, процедурата по регистрация се прекратява.

(10) Отказът за регистрация може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(11) Удостоверението за регистрация и ценоразписът на предоставяните услуги по кремация, се поставят на видно място в крематориума, а правата по издаденото удостоверение не може да се прехвърлят или преотстъпват.

(12) За издаване на удостоверението за регистрация се събира такса в размер, определен с тарифа на Министерския съвет.

(13) При заличаване на регистрацията се прилага чл. 28.

Кремация

Чл. 37. (1) Кремация се извършва само в крематориум чрез изгаряне на трупа на покойника.

(2) Пепелта от тленните останки се поставя в урна.

(3) Кремация се извършва за всеки покойник поотделно. Близките на покойника или упълномощено от тях лице по чл. 26, ал. 1 може да присъства на кремацията.

(4) Кремация се извършва не по-рано от 24 часа от настъпването на смъртта.

(5) За кремация се представя разрешително за кремация издадено от лекаря установил смъртта, по образец, утвърден от министъра на здравеопазването.

(6) Кремация се извършва след представяне на разрешителното за кремация по ал. 5 и след получен идентификационен номер от регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 4.

(7) Преди кремацията на ковчегата се поставя метална идентификационна табела с означения на поредния номер от регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 4, като същият номер се поставя и върху урната с пепелта.

Искане за кремация

Чл. 38. (1) Кремация се извършва:

1. по изразена писмено и приживе воля на покойника нотариално заверена;

2. по писмено искане на наследниците по закон, съответно - лицето, в полза на което са направени завещателни разпореждания.

(2) При искане за кремация, се представя медицинско заключение от лекаря, установил смъртта, че няма данни за насилствена смърт.

Кремация на чужди граждани

Чл. 39. (1) Кремация на чужд гражданин, починал в България, се извършва по реда, установен за български граждани.

(2) Кремация на чужд гражданин, починал в чужбина, която трябва да се извърши в крематориум в България, се разрешава след предоставяне на писмено искане на наследниците му, заверено от българското посолство в съответната държава.

(3) Кремация на чужд гражданин, се извършва и когато не е постъпило писмено искане за изпращане на трупа в съответната държава и има писмено съгласие на съответното дипломатическо и консулско представителство в страната.

Забрана за кремация

Чл. 40. Кремация на лица, с неустановена самоличност, не се извършва.

Удостоверение за кремация

Чл. 41. (1) Общинската администрация издава удостоверение за извършената кремация, след писмено уведомяване от управителя на крематориума.

(2) В удостоверението за извършена кремация по ал. 1 се вписват: трите имена на кремирания; дата на раждане; дата на смъртта; място на раждане; последен постоянен адрес; номер на смъртния акт и от коя община е издаден; дата и номер на кремацията и крайното местонахождение на урната с пепелта.

Полагане на урна

Чл. 42. (1) Урната може да бъде положена :

1. в гробищен парк - в гробно място или в отредени гробни места само за урнополагане;
2. в извънгробищен парк - чрез разпръскване извън територията на населени места или съхранение от наследниците на покойника;
3. за съхранение от лице по чл. 26, ал. 1.

(2) Урната може да се съхранява в крематориума където е извършена кремацията или в специално за целта помещение на оператор на погребални услуги в срок до три месеца от датата на кремацията

(3) Когато урнополагането не се извърши в срока по ал. 3, урната се полага служебно от общинската администрация или служители на крематориума в урнова ниша в гробищен парк, което се отразява в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 4.

ПОГРЕБАЛЕН ТРАНСПОРТ

Изисквания и видове погребален транспорт

Чл. 43. (1) Труп на покойник се транспортира в ковчег, а пепел от кремиран покойник – само в пригодени за целта урни.

(2) Транспортирането на труп на покойник се извършва с регистриран от съответните компетентни органи специален погребален транспорт – специални траурни автомобили, включително катафалки, които трябва да отговарят на следните условия:

1. да са собственост или под наем на лицата по чл. 26, ал. 1;
2. да са вписани в регистъра на РИОКОЗ за превозните средства, превозващи покойници, съгласно регистрационното свидетелство;
3. да имат плътна преграда зад шофьора, изработена от твърда и гладка миеща се повърхност, уплътнена добре от всички страни между водача и товарното пространство;
4. да имат в товарния сектор място за ковчег;
5. подът на товарното пространство да е изработен от твърда и гладка, миеща се и некорозираща повърхност, като дължината на същото между преградата зад водача и задната врата на превозното средство, да е най-малко 2.20 м;
6. да са обозначени с наименованието на фирмата.

(3) Специални траурни автомобили са микробуси, лекотоварни или леки автомобили с товарносимост до 3,5 т. , при които товарното пространство, гледано отвън е закрито с непрозрачни повърхности, и ковчегът не се вижда.

(4) Катафалки са специални траурни автомобили, пригодени за провеждане на погребално шествие, при които товарното пространство е изцяло остъклено.

(5) Транспортирането по ал. 1 се придружава със съобщението за смърт или препис извлечението от акта за смърт.

Транспортиране на територията на страната

Чл. 44. (1) Транспортирането на покойник между населени места се извършва в ковчег със затворен капак.

(2) Ковчезите по ал. 1 трябва да отговарят на следните минимални изисквания:

1. да са изработени от плоскости от дървесни частици /ПДЧ, МДФ/ или от масивно дърво с минимална дебелина – 2 см.;
2. да издържат на натоварване от минимум 90 кг. трупно тегло;
3. да имат следните минимални размери :
 - а) вътрешна дължина – 195 см;

- б) вътрешна ширина (в най-широката част) - 56 см;
- в) вътрешна дълбочина 35 см;
- г) вътрешна височина на капака -13 см.

Транспортиране от територията на страната

Чл. 45. (1) Транспортирането на покойник от територията на страната в друга държава може да се извърши със сухопътен, воден или въздушен транспорт.

(2) Транспортирането по ал. 1 се извършва в херметично затворени ковчези или в транспортен контейнер.

(3) Транспортирането по ал. 1 се придружава със заверен акт за смърт и легализиран превод на акт за смърт от Министерството на външните работи и разрешение от РИОКОЗ.

(4) Ковчегът се пломбира от митническите органи при превозване на покойник в държава, която не е членка на Европейския съюз.

Глава седма КОНТРОЛ

Органи на контрол

Чл. 46. (1) Контролът по този закон се осъществява от министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на здравеопазването, министъра на околната среда и водите, от кметовете на общините или от оповомощени от тях длъжностни лица.

(2) Контролът се извършва чрез:

1. периодични проверки;
2. проверки по постъпили молби, жалби и сигнали за нарушения на изискванията на този закон.

Правомощия на контролните органи

Чл. 47. (1) Контролните органи имат право на достъп до всички обекти и цялата документация, необходима за осъществяване на проверката.

(2) Органите на изпълнителната власт и органите на местната власт, обществените организации, физическите и юридическите лица са длъжни

да оказват необходимото съдействие на органите по чл. 46, ал. 1 при изпълнение на контролните им функции.

(3) При установяване на данни за нарушение по този закон органите по чл. 46, ал. 1 налагат принудителни административни мерки в рамките на техните правомощия за преустановяване на нарушението.

Принудителни административни мерки

Чл. 48. (1) За предотвратяване и преустановяване на нарушения на този закон, както и за предотвратяване или отстраняване на вредните последици от тях, министърът на регионалното развитие и благоустройството, министърът на здравеопазването, министърът на околната среда и водите, кметовете на общините или оправомощени от тях длъжностни лица, могат да прилагат следните принудителни административни мерки:

1. писмено предписание за предприемане на конкретни мерки за отстраняване на нарушението в подходящ срок;

2. спиране на дейността до отстраняване на констатираното нарушение.

(2) Принудителните административни мерки по ал. 1 се прилагат с мотивирана заповед на контролните органи по този закон, съгласно тяхната компетентност.

(3) В заповедта по ал. 2 се определят видът на принудителната административна мярка и подходящ срок за нейното изпълнение.

(4) Заповедта, с която е приложена принудителна административна мярка, подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването спира изпълнението на заповедта.

Глава осма БРАНШОВИ ОРГАНИЗАЦИИ

Изисквания

Чл. 49. Браншова организация по чл. 5 трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да е регистрирана , като сдружение с нестопанска цел и

2. да обединява не по-малко от 15 оператори на погребални услуги, като повече от половината са от различни населени места и не са свързани лица.

Права на браншовите организации

Чл. 50. (1) Браншовите организации имат право да:

1. получават информация за проекти на нормативни или поднормативни актове или заповеди, отнасящи се до правата и интересите на своите членове, и да дават становища по тях;

2. съдействат за разрешаване на спорове, възникнали между потребители и търговци;

3. сезират съда и други органи за нарушаване на правата и интересите на търговците, производителите и потребителите на погребални и траурни стоки и услуги;

4. да издават удостоверение за преминал курс за повишаване на професионална квалификация.

(2) Държавните органи и органите на местното самоуправление и местната администрация трябва да оказват съдействие на браншовите организации в дейността им, свързана със защита на правата на членовете им.

(3) Всяка браншова организация приема Етичен кодекс.

(4) В браншова организация може да членуват и лицата, произвеждащи траурни потреби.

Регистър

Чл. 51.(1) В Министерството на регионалното развитие и благоустройството се създава и води публичен регистър на браншовите организации.

(2) Редът за водене на регистъра по ал. 1 се определя с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Глава девета

АДМИНИСТРАТИВНОКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 52. (1) Който в нарушение на чл. 13, ал. 1, т. 3 и 4 без разрешение на общинската администрация допусне приготвяне на строителни

разтвори, струпване на насипни отпадъци в гробищен парк или отсичане на дървета, се наказва с глоба от 250 до 500 лв.

(2) За повторно нарушение по ал. 1, глобата е в двоен размер.

Чл. 53. (1) Който, в нарушение на чл. 13, ал. 2 изхвърли или изгори отпадъци или разлепи некролози, съобщения и рекламни брошури, извън определените за това места, се наказва с глоба от 100 до 300 лв.

(2) За повторно нарушение по ал. 1, глобата е в двоен размер.

Чл. 54. Който в нарушение на чл. 19, ал. 1, прехвърли възмездно право на гробоползване, се наказва с глоба от 1000 до 3000 лв.

Чл. 55. Който, в нарушение на чл. 23 не заяви за вписване в регистъра промяна на титуляра на правото на гробоползване, се наказва с глоба от 100 до 300 лв.

Чл. 56. (1) На лице, което предоставя погребални и траурно-обредни услуги, в нарушение на чл. 26, ал. 4, се налага имуществена санкция в размер от 3000 до 5000 лв.

(2) За повторно нарушение по ал. 1, имуществената санкция е в двоен размер.

(3) При системни нарушения по ал. 1 имуществената санкция е в троен размер и се отнема удостоверението за регистрация.

Чл. 57. На лице, което наруши изискванията на чл. 37, ал. 3, изречение първо, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 3000 лв.

(2) За повторно нарушение по ал. 1 имуществената санкция е в двоен размер

Чл. 58. На лице, което извърши кремация, в нарушение на чл. 37, ал. 5 без разрешително за кремация, се налага имуществена санкция в размер от 3000 до 5000 лв.

(2) За повторно нарушение имуществената санкция е в двоен размер.

(3) При системни нарушения по ал. 1 имуществената санкция е в троен размер и се отнема удостоверението за регистрация.

Чл. 59. (1) Лице, което наруши чл. 32, се наказва с глоба в размер от 1000 до 3000 лв.

(2) За повторно нарушение по ал. 1, глобата е в двоен размер.

Чл. 60. На лице, което извършва погребални и траурно-обредни услуги в нарушение на чл. 35, ал. 3, се налага имуществена санкция в размер от 3000 до 5000 лв.

(2) За повторно нарушение по ал. 1 имуществената санкция е в двоен размер.

Чл. 61. (1) На лице, което допусне транспортирането на труп на покойник в нарушение на чл. 43, се налага имуществена санкция в размер от 3000 до 5000 лв.

(2) За повторно нарушение по ал. 1, глобата е в двоен размер.

Чл. 62. За нарушение на този закон от длъжностни лица се налага глоба в размер от 300 до 500 лв.

Чл. 63. На лица, извършващи прояви на вандализъм на територията на гробищните паркове, се налага глоба в размер от 500 лв. до 5000 лв., ако деянието не съставлява престъпление.

Чл. 64. (1) На лице, което предоставя услуги по кремация, в нарушение на чл. 36, ал. 3, се налага имуществена санкция в размер от 3000 до 5000 лв.

(2) За повторно нарушение по ал. 1, имуществената санкция е в двоен размер.

(3) При системни нарушения по ал. 1 имуществената санкция е в троен размер и се отнема удостоверението за регистрация.

Чл. 65. (1) Актовете за установяване на нарушенията се съставят от длъжностни лица, оправомощени от кмета на съответната община, с изключение на нарушенията по чл. 56, 57, 58 и 64 които се установяват с акт от оправомощени длъжностни лица от министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(2) Наказателните постановления се издават от кмета на съответната община, съответно от министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. **„обикновен зидан гроб”** е изкоп с размерите на обикновен земен гроб, който има зидани страни и стоманобетонен капак над ковчега. Над капака се поставя слой земя с дълбочина най-малко 0,60 м.;

2. **„семеен гроб”** е гроб, който има размерите на единичните гробове, умножени по броя на гробовете;

3. **„гробница тип крипта”** е подземна гробница с гробни ниши за полагане на ковчези във вертикална стена; всяка ниша се затваря с каменен капак с обозначителни надписи, като между строителните елементи от стоманобетон над последния ред ковчези и повърхността на земята трябва да има най-малко 0,60 м разстояние, запълнено с пръст;

4. **„двуетажен гроб”** е гроб с дълбочина 2,40 м и почва, която не задържа вода, изграден от две камери, като:

а) двете камери са изградени от масивни ограждащи стени с височина 0,80 м, покрити със стоманобетонни капаци, с дебелина не по-малко от 6 см;

б) първият ковчег се поставя в долната стоманобетонна камера, като над вторият ковчег, който се поставя в горната камера се осигурява минимален слой пръст от 0,60 м;

5. **„надземна гробница тип мавзолей”** е надземна гробница, която е изградена над гробница тип крипта или над обикновен земен или зидан гроб;

6. **„многоетажни оборотни гробници”** са многоетажни гробни клетки, оформени като колумбарийни стени, изградени от стоманобетонна конструкция, подредени в до 5 реда вертикално и в до 9 реда хоризонтално;

7. **„костници”** са стени изградени от стоманобетонна конструкция с многоетажни индивидуални гробни клетки, подредени в до 5 реда вертикално и в до 20 реда хоризонтално, за полагане на кости в ковчеже;

8. **„урнов гроб”** е обособена част от гробищен парк за полагане на една или няколко урни с пепел от кремирани покойници;

9. **„урнова ниша”** (колумбарий) и **„урнови стени”** (колумбарийни) са обособени части от специално изградени в гробищния парк урнови стени с определени размери за полагане на урни с пепел от кремирани покойници;

10. **„траурно-обредни услуги”** са дейности по предоставяне на следните услуги: тоалет на покойника; балсамация на покойника; отстраняване на благородни метали от покойника; съхранение в хладилна камера; аранжиране на ковчег; носене на ковчег; транспортиране на ковчег и на близките на покойника; почистване на гробното място; допълнителни услуги по изкопаване и зидане на гроб; изваждане на кости на покойник от предишни погребения; аранжиране на гробното място с цветя и венци; осигуряване на зала и организация по погребението; организиране на църковен ритуал; надписване на надгробен знак; доставка на свещи и траурно-обредни стоки; отпечатване и разлепване на некролози; съобщения за смърт в ежедневниците; фото и видео- заснемане и озвучаване на церемонията по погребението; доставка и раздаване на подавки на гробното място и организиране на траурен обяд и други подобни услуги;

11. **„повторно”** е нарушението, извършено в срок една година от влизането в сила на наказателното постановление, с което на нарушителя е наложено наказание за същото по вид нарушение;

12. **„системно нарушение”** е извършване на три или повече нарушения от един и същи вид в продължение на период от 2 години, на които лица са наложени административни наказания с влезли в сила наказателни постановления;

13. **„прояви на вандализъм”** е събаряне, издраскване, разрушаване на паметници и надгробни знаци или на детайли от тях, кражба и други действия на оскверняване на гробното място;

14. **„свързани лица”** са:

а) съпрузите, роднините по права линия без ограничения, по съребрена линия до четвърта степен включително и роднините по сватовство до трета степен включително;

б) съдружниците;

в) лицата, едното от които участва в управлението на другото или на негово дъщерно дружество;

г) лицата, в чийто управителен или контролен орган участва едно и също юридическо или физическо лице, включително когато физическото лице представлява юридическо лице;

д) дружество и лице, което притежава повече от 10 на сто от дяловете

или акциите, издадени с право на глас в дружеството;

е) лицата, едното от които упражнява контрол спрямо другото;

ж) лицата, чиято дейност се контролира от трето лице или от негово дъщерно дружество;

з) лицата, които съвместно контролират трето лице или негово дъщерно дружество;

и) лицата, едното от които е търговски представител на другото.

15. „траурни потреби” са стоки необходими за погребение и възпоменание.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (1) Правото на гробоползване, придобито до влизането в сила на този закон, се запазва.

(2) За заварените от закона гробни места изискванията по чл. 16, ал. 6 и 7 не се прилагат.

§ 3. (1) В 6-месечен срок от влизането в сила на закона лицата, които предоставят погребални и траурно-обредни услуги привеждат дейността си в съответствие с изискванията му.

(2) След изтичане на срока по ал. 1 погребални и траурно-обредни услуги могат да се предоставят само от лица, вписани в съответния регистър по чл. 10.

§ 4. Наредбите по този закон се издават в 3-месечен срок от обнародването му в "Държавен вестник".

§ 5. Изпълнението на закона се възлага на министъра на регионалното развитие и благоустройството и на кметовете на общини.

§ 6. Законът влиза в сила три месеца след обнародването му в „Държавен вестник”.

МОТИВИ

Законът за гробищните паркове, погребалната и траурно-обредната дейност има за цел да уреди цялостно обществените отношения, свързани с гробищните паркове, погребалната и траурно-обредната дейност на територията на Република България, дейността на лицата, предоставящи погребални и траурно-обредни услуги, както и защита на правата на гражданите, потребители на тези услуги, срещу нелоялни търговски практики.

Нездрава правна основа е действащата към момента нормативна уредба, която делегира правомощия на всеки общински съвет да приеме собствени правила в областта на погребалната и траурно-обредната дейност. По този начин се създава разнопосочна практика по упражняването на една и съща дейност от съответните общини, което е и предпоставка за търсене на съдействие за решаване на споровете по съдебен ред. Това в голяма степен ощетява субектите, които извършват тази дейност и гражданите.

Изследването на досегашната практика показва, че всяка община участва на пазара на погребалните услуги с търговско дружество, с общинско предприятие или под друга правна форма. Погребалните услуги не са вменени със закон в задължение на общината и вече са налице конкурентни отношения на пазара. Приетите наредби от общините в тази област са с различна правна уредба, което е основание да се приеме закон, който трайно да уреди тези обществени отношения, да внесе точни и ясни правила за всички участници в тази дейност – общините, частните юридически лица и гражданите.

Изследвайки практиката на Комисията за защита на конкуренцията и на Върховния административен съд безспорно се установява, че управлението и поддържането на гробищните паркове може да бъде възложено само на организации или юридически лица на бюджетна издръжка, но не и на търговски дружества. Досега, финансирайки се от общинския бюджет, общинското предприятие получава изгоди, които в условията на ефективна конкуренция не може да реализира. Когато общината предоставя услуги, свързани с организацията на погребенията,

това не са услуги, които могат да се отнесат към управлението на гробищните паркове. Тези услуги имат цена, която трябва да се формира в условията на конкуренцията и тяхното предоставяне на частни търговски дружества е в синхрон с изискванията за упражняване на стопанска дейност и се основава на свободна стопанска инициатива, както го изисква Конституцията на Република България. Съгласно съдебната практика на Върховния административен съд е недопустимо спрямо общинските предприятия, на които общината неправилно е възложила извършването на такива услуги, да не се прилагат правилата на конкуренцията. Това противоречи на Конституцията и не отговаря на изискванията на свободна стопанска инициатива, както и на защитата на правата на гражданите на страната, като потребителите на погребални и траурно-обредни услуги.

Законът е структуриран в девет глави: Глава първа „ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ”, Глава втора „ГРОБИЩНИ ПАРКОВЕ”, Глава трета „ГРОБНО МЯСТО И ГРОБОПОЛЗВАНЕ”, Глава четвърта „ПОГРЕБАЛНА И ТРАУРНО-ОБРЕДНА ДЕЙНОСТ”, Глава пета „КРЕМАТОРИУМ И КРЕМАЦИЯ”, Глава шеста „ПОГРЕБАЛЕН ТРАНСПОРТ”, Глава седма „КОНТРОЛ”, Глава осма „БРАНШОВИ СДРУЖЕНИЯ” и Глава девета „АДМИНИСТРАТИВНОАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ”, както и Допълнителна разпоредба и Преходни и заключителни разпоредби.

Законът регламентира общините като участници на пазара на тези услуги не само като администрация, но и като търговец, като ясно се разграничат правомощията на общината, когато участва на пазара като общинска администрация и когато участва като търговец. В първия случай общинската администрация може само да предоставя услуги от административен и технически характер, както и по управление и поддържане на гробищните паркове, а във втория – да предоставя услуги по организацията на погребенията, чрез общински предприятия - търговски дружества.

В този смисъл, основният момент в проекта е ясно регламентиране и разграничаване на погребалната дейност от дейността по предоставянето на траурно-обредни услуги и различните субекти, на които дейността и услугите могат да бъдат предоставени /разделяне на административната от стопанската дейности/. Предлага се критерии за разграничаване на предоставените услуги по погребения, в т. ч. кремация от траурно-обредните услуги, като законът придава задължителен характер на погребалната, а траурно-обредната дейност съпътства погребалната дейност, като гражданите сами определят вида на услугата.

Законопроектът възлага управлението и поддържането на гробищните паркове, разположени върху публична общинска собственост, на общинската администрация. Гробищните паркове са публична общинска собственост като част от инфраструктурата на населените места и са

предназначени за трайно задоволяване на обществени потребности, поради което от приложното поле на законопроекта е изключена възможността гробищните паркове да могат да се отдават на концесия или чрез други форми на договаряне, както и създаването на частни гробищни паркове.

Услугите по организацията на погребалната и траурно-обредната дейност се предоставят на оператори на погребални и траурно-обредни услуги - еднолични търговци и юридически лица регистрирани по Търговския закон и на търговски дружества с общинско участие, които в условията на пазарна конкуренция са равнопоставени и гарантират предоставянето на качествени услуги на гражданите. Законът ясно дефинира какво включва погребалната и съответно траурно-обредната услуга. Операторите на погребални и траурно-обредни услуги имат регламентиран достъп до гробищните паркове, с цел предоставяне на тези услуги, което е техен основен предмет на дейност.

Собствеността върху крематориумите може да бъде общинска и частна. Крематориум може да се изгражда, както в гробищни паркове, така и извън тях по реда на този Закон и съгласно Закона за устройство на територията, а учредяването на право на строеж се извършва по реда на Закона за общинската собственост.

Подробно са описани видовете гробни места и условията на които трябва да отговарят. Подробна правна регламентация е отделена на условията по предоставяне на гробно място и придобиване на правото на гробоползване, което е срочно и безсрочно-за вечни времена, при определени от закона условия.

В Министерството на регионалното развитие и благоустройството се предвижда да се водят публични регистри на лицата предоставящи погребални и траурно-обредни услуги. Съответните регистри се публикуват на интернет страницата на министерството и се поставят на централно място в гробищния парк, с което се осигурява прозрачност и достъп до лицата, извършващи услуги по погребенията.

Въвеждат се правила и условия за извършване на погребалния транспорт.

Операторите на погребални и траурно-обредни услуги могат да се сдружават в браншови организации за защита на своите интереси и за повишаване квалификацията на наетите лица и повишаване качеството на погребалните услуги.

Законопроектът определя контролните органи и видовете принудителни административни мерки. Предвиждат се и административнонаказателни разпоредби.

Приемането на закон за упражняването на погребалната и траурно-обредна дейност ще отговори на Конституцията на Република България, която изисква със закон да се създава и гарантира на всички граждани и

юридически лица еднакви правни условия за стопанска дейност, като предотвратява злоупотребата с монополизма, нелоялната конкуренция и осигурява защитата на потребителя.

Погребалните услуги и обредната дейност функционират като важен инструмент за защита на човешките права в контекста на културната идентичност. С приемането на Закон за гробищните паркове, погребалната и траурно-обредната дейност ще се въведат ясни правила за регламентиране на съдържанието на понятията погребална и траурно-обредна услуга, ще се гарантират и религиозните традиции, в съответствие с културното и религиозно разнообразие на българския народ. Ще се държи сметка и за опазване на културните материални и нематериални ценности, както и на обичаите и ритуалите на различните вероизповедания.